

TÀI HOA VÀ CÔ ĐƠN NHƯ MỘT ĐỊNH MỆNH

(Tâm Bút TTBG)

“Đi Tìm Thời Gian Đã Mất”.

***/ Sài Gòn, thứ Năm ngày 11/12/1975**

Buổi tối, trời Sài Gòn có những cơn gió lạnh heo heo. Duy Quang mời tiệc, Nguyễn đưa tôi đến dự một mình. Thời gian này tôi đang hợp tác với ban nhạc Duy Quang trong vai trò một nghệ sĩ biểu diễn đàn violon. Những cuộc rượu họp mặt sau các giờ tập dượt hay trình diễn vẫn xảy ra với chúng tôi, phần lớn là tại nhà Duy Quang.

Khi tôi đến vào lúc 7 giờ tối thì đã thấy mọi người tề tựu đông đủ. Duy Quang cười với tôi:

“Anh em ai cũng chờ mỗi mình Thu Vân.”

Tôi lúng túng thốt lời xin lỗi.

Duy Quang nói:

“Hôm nay có cả dì Thanh và cậu Chương đến chơi với bọn mình.”

Tôi đảo nhanh một vòng mắt, thấy, ngoài những khuôn mặt bạn bè quen thuộc, còn có cả sự hiện diện của nữ ca sĩ Thái Thanh và nhạc sĩ Phạm Đình Chương. Hai bàn rượu được đặt nơi hai vị trí kề nhau trong cái sân rộng. Chiếc bàn thấp bao gồm tất cả bọn trẻ ban nhạc, độ khoảng 10 người. Chiếc bàn cao và hẹp hơn chỉ hiện diện nữ ca sĩ Thái Thanh, nhạc sĩ

Phạm Đình Chương và anh Nguyễn Quang Vui, nhạc sĩ kèn saxo ténor lớn tuổi nhất trong đám.

Duy Quang kể tai tôi, nói nhỏ:

“Quang quý Thu Vân nên mời Thu Vân ngồi cùng bàn với dì Thanh và cậu Chương.”

Thái Thanh nở nụ cười âm áp. Còn Phạm Đình Chương gật đầu chào tôi, vẻ kín đáo e dè.

Trong nhiều cuộc thân thanh với các ban nhạc Phạm Mạnh Cương, Hoàng Trọng, Vũ Thành đạo trước, tôi đã nhiều lần gặp Thái Thanh, nhưng chưa lần nào gặp Phạm Đình Chương. Giọng nhạc của anh lại là một trong số ít giọng nhạc VN được tôi ưa thích. Vì vậy, tôi hơi có chút ngại ngần khi được xếp ngồi cạnh con người đã viết lên những bản tình ca có khả năng làm rung động trái tim tôi một thời tuổi nhỏ. Tôi không dám nhìn anh, trong óc ngẫm nhanh những bài hát của anh.

Phạm Đình Chương không nói gì, chỉ ngồi im uống rượu, nhìn bọn trẻ chung quanh cười đùa trò chuyện. Trông anh dường xa lạ cô đơn trong đám đông (có luôn cả tôi) không cùng một thế hệ với anh. Tôi nghe lòng dậy lên chút gì ái ngại cho anh. Về mặt anh như già và mệt mỏi lắm trước những tiếng cười tiếng nói không ngớt. Tuy vậy, anh tỏ ra rất tế nhị, ngồi cạnh tôi, anh hay nhỏ nhẹ mời tôi những miếng ăn ngon, hoặc tiếp rượu vào cốc của tôi.

Tháng 12 năm 1975, tôi còn rất trẻ, vì vậy cũng không thoát ra ngoài những trò nghịch ngợm như đám bạn cùng lứa. Trong ban nhạc Duy Quang, tôi được tất cả ân cần quý mến.

Tiếng đàn và cả cái “tài” uống rượu không say đã giúp tôi tạo nên vị thế này. Trên các bài bản, tôi luôn giữ phần độc tấu. Tại các buổi rượu khuya sau giờ trình diễn, cũng chỉ tôi là người nữ duy nhất còn ngồi lại với cả đám bạn trai.

Buổi tiệc đêm nay, mỗi khi được Phạm Đình Chương tiếp thêm rượu vào cốc của mình, tôi đều nói “*Cảm ơn anh Chương*”. Điều này đã làm cho anh trưởng ban Nguyễn Quang Vui lưu ý mà bông lờì chòng ghẹo:

“Có phải Thu Vân muốn làm ‘mợ’ Duy Quang nên mới gọi cậu Chương bằng ‘anh’ như vậy?”

Tôi thấy Phạm Đình Chương mỉm cười lúng túng và cả nhóm Duy Quang cũng mỉm cười chờ nghe câu đáp. Tôi thần nhiên nói:

“Tại sao Thu Vân phải gọi anh Chương bằng ‘cậu’ trong khi giữa hai người chẳng có chút nào họ hàng giây mơ rễ má?”

Phạm Đình Chương búng tay một cái, bật lên lời khen ngợi:

“Hay! Thu Vân hay lắm! Thông minh và thành thật một cách rất độc đáo!”

Tôi quay nhìn Phạm Đình Chương, thoáng nở nụ cười điều cợt:

“Trong bộ album gia đình, Thu Vân tìm thấy hai tấm ảnh cha mình chụp chung với anh Chương và vợ chồng ông Phạm Duy ở một tiệc cưới năm 1956, có cả vợ chồng nhạc sĩ Trịnh Văn Ngân. Nghĩa là, anh ấy thuộc thế hệ ông già! Dù vậy, trông anh ấy còn trẻ chán! Vậy hà

cớ gì lại không thể được một người con gái xa lạ gọi bằng ‘anh’?”

Cả bọn vỗ tay reo.

Tôi đưa năm ngón trái vuốt những lọn tóc đang xòa ra trước trán:

“Phải không các bạn?”

Dăm bảy tiếng người cùng la một lúc:

“Phải quá đi thôi!”

Thái Thanh nở nụ cười thú vị. Còn Phạm Đình Chương giơ cao ly rượu trong tay, khẽ nghiêng người ra dáng mời tôi. Tôi đưa ly của mình cụng nhẹ ly anh. Tiếng thủy tinh chạm nhau, những hạt nước đá lăn tăn giao động trong làn rượu đỏ.

[Thật phải viết, trong môi trường đàn ca náo nhiệt rất quen thuộc này, có lúc tôi hầu như “quên mất” Nguyễn. Chừng nhớ lại, trái tim se thắt trong niềm băng khuâng hồi hận. Một điều tôi tự biết mình **không phải** là kẻ bạc tình, nhưng chỉ vì muốn giữ cho con người thanh nhã ấy xa khỏi những cái phức tạp chung quanh trong cuộc sống tôi nên từ vô thức của tình yêu chân thật đã khiến tôi (một lúc nào) có trạng thái “quên” đó thôi!]

Đến một lúc, bạn bè yêu cầu được nghe tôi đàn. Duy Quang nhanh nhẹn đứng lên mở hộp, lấy cây violon đưa tôi. Quay sang Thái Thanh và Phạm Đình Chương, Quang nói:

“Dì Thanh và cậu Chương phải nghe Thu Vân kéo violon. Đã lắm! Tiếng đàn làm chết tâm tư cả đám bọn cháu!”

Anh Nguyễn Quang Vui đệm tiếp:

“Mà Phan Kiên là kẻ chết nặng nhất. Dù Phan Kiên không biết uống rượu nhưng hễ lúc nào nghe Thu Vân đàn, Phan Kiên cũng đều tỏ ra như đang rất ‘phê!’”

(Phan Kiên là anh bạn chơi guitare basse trong ban nhạc.)

Vừa thoa colophane vào cây archet, tôi vừa nói:

*“Em đi qua đời anh
Không nhớ gì sao em?”*

Và cười nhẹ:

“Bản đầu tiên sẽ là Người Đi Qua Đời Tôi. Tác giả những giòng nhạc tha thiết ấy đang có mặt tại đây nên Thu Vân xin được hân hạnh múa rìu qua mắt thợ.”

Uống trọn ly rượu Duy Cường vừa mang đến xong, tôi cất lên tiếng đàn trầm bổng. Duy Quang ôm guitare đệm theo. Trời đêm sáng trắng. Chiếc sân rộng trải đầy ánh bạc. Tiếng violon ngân lên tha thiết. Mạch máu trong người tôi cơ hồ chảy mạnh hơn.

Tháng 4/1975, tôi bỏ Dalat, bỏ sân khấu Duy Tân ra đi. Giờ đây, âm nhạc, ánh đèn, sân khấu, những tràng pháo tay khán giả... tất cả như còn vọng vang trí nhớ. Một nỗi đau nhức dấy lên trong tim, hòa theo men rượu, làm

thành từng chuỗi âm thanh nức nở. Các người bạn ngồi cúi đầu, trầm lắng. Tiếng guitare dịu dàng, nhẹ nhàng theo tiếng violon ai oán phát ra từ những ngón tay tôi.

Tôi ngược nhìn lên bầu trời đầy ánh sáng trắng, cây archet trong tay ghì mạnh trên bốn sợi dây, làm bật vang những tiếng lòng tê điếng. *“Lòng tôi đó, dễ đã lâu chẳng mấy khi còn dịp phô bày cùng ai khác”*. Bây giờ, trong một lúc thật nhanh, tôi tưởng như đang cùng với cây violon bay bổng vào vùng trời nào thân thiết đã khuất chìm trong quá khứ xa xôi...

Khi tôi đang dạo Nửa Hồn Thương Đau, đột nhiên thấy Phạm Đình Chương rời bàn rượu đứng lên, đến cạnh Duy Quang, đưa tay đỡ lấy cây guitare trên tay Quang và nói:

“Tiếng violon truyền cảm cỡ này phải để chính tay cậu đệm mới đúng. Cháu còn non lắm!”

Thế là anh đệm cho tôi, bản này tiếp nối bản kia, say mê, hứng thú. Và quả tình tôi nghe hứng thú thật khi hòa nhạc với Phạm Đình Chương, một điều không phải dễ tìm đối với một tay violoniste như tôi. Giọng đàn anh ngọt ngào điêu luyện. Cái dáng gầy gầy với khuôn mặt xương xương đã vẽ lên trên anh hình ảnh người nghệ sĩ độc đáo. Nơi anh toát ra cả một trời cô đơn đau khổ. Tôi nhớ lại những điều đã biết về anh và nữ ca sĩ Khánh Ngọc... Có một nỗi cảm thông chan hòa trong tiếng violon buồn bã của tôi.

* *

Khi đã rất khuya, anh Nguyễn Quang Vui đưa tôi và Phạm Đình Chương về bằng chiếc Toyota 360 của anh. Tôi ngồi giữa hai người nơi băng ghế trước. Đường phố Sài Gòn nửa đêm về sáng mang đầy nét hoang vu quanh quẽ. Cuộc đời tàn khốc đã hầu như rút hết trọn sinh khí ban đêm.

Một lúc, tôi nghe Phạm Đình Chương nói:

“Tôi già như thế này, cô đơn đã đành, Thu Vân còn quá trẻ, tại sao cũng cô đơn dường ấy?”

Tôi thấy ngạc nhiên vì lời nhận xét đó. Từ rất lâu rồi, chưa một lần tôi tự đặt với mình hai chữ “cô đơn”. Cuộc sống phiêu lãng từ thành phố này sang thành phố khác, cây đàn violon, sân khấu, ánh đèn, những tràng pháo tay rộn rã, những cuộc vui thâu đêm suốt sáng... đã khiến tôi *“không còn thì giờ để tự hỏi mình có cô đơn hay không nữa?”*

Đêm tháng 12/1975 sau cuộc đời tàn khốc, giữa đường khuya Sài Gòn với nhiều cơn gió lạnh làm se lòng những con người còn đang lang thang hè phố (như tôi, như Phạm Đình Chương và anh bạn nhạc sĩ), lời nhận xét của Phạm Đình Chương đối với tôi quả là một khám phá bất ngờ nhưng thật nhiều thú vị. Tôi quay nghiêng hỏi anh:

“Điều gì khiến anh nghĩ rằng Thu Vân cô đơn chứ?”

Phạm Đình Chương đáp, thái độ hững hờ nhưng giọng nói vô cùng âm áp:

“Phải là một kẻ không có trái tim mới không nhận ra được nổi cô đơn dày đặc trong tiếng violon và trên cách thể uống rượu của Thu Vân.”

Đó là lần duy nhất trong đời tôi gặp Phạm Đình Chương. Dù vậy, mỗi lần nghe đâu đó các giọng nhạc của anh là tôi lại nghĩ đến hai chữ “Tài Hoa” và “Cô Đơn”. Lại cũng nghĩ đến Nguyễn. Nổi “cô đơn rất đặc thù” trên tôi, Nguyễn từng nhìn ra và ngưỡng mộ. Rất nhiều lần chàng nói với tôi về cái “định mệnh đặc biệt” mà Thượng Đế chỉ dành riêng cho “những kẻ tài hoa.”

[]

Trần Thị Bông Giấy.
(Bài đọc lại chiều thứ Hai, July 5, 2021
4:59 PM)
[]